

Vergaderjaar 1998–1999

26 227

Organisatie EK2000

Nr. 9

**BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VOLKSGEZONDHEID,
WELZIJN EN SPORT EN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE
ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 29 juni 1999

In de afgelopen maanden is goede voortgang geboekt in de voorbereidingen op het EK2000, dat van 10 juni tot en met 2 juli 2000 in België en Nederland zal worden gehouden. Uw Kamer heeft inmiddels diverse voortgangsrapportages over de organisatorische vormgeving en verschillende beleidsonderdelen ontvangen. In deze brief vragen wij uw aandacht voor de onder regie van het ministerie van VWS ontwikkelde aanpak van het gastheerschap dat Nederland tijdens het EK2000 vervult.

Zoals wij Uw Kamer in onze brief van 10 mei 1999 meedeelden, is het van belang een visie te ontwikkelen op het gastheerschap teneinde inhoud te geven aan een feestelijk en publieksvriendelijk EK2000. In de onderhavige brief wordt een antwoord geformuleerd op de vraag wat onder gastheerschap wordt verstaan, hoe hieraan invulling wordt gegeven en welke taken en verantwoordelijkheden de overheid daarbij heeft. Tevens is hierin vermeld, voorzover thans bekend, welke activiteiten reeds door de Stichting Euro 2000, de speelsteden en particuliere organisaties zijn ontplooid om invulling te geven aan het gastheerschap, welke verdere plannen op dit gebied zijn ontwikkeld en welke aanvullende bijdrage wij hieraan willen leveren op grond van onze doelstellingen en verantwoordelijkheden. Hierbij hebben wij ons voordeel gedaan met evaluaties van de EK 1996 in Engeland en de WK 1998 in Frankrijk.

Inleiding

Nederland is graag gastheer van een groot sportevenement dat een positieve maatschappelijke uitstraling heeft. Het EK2000 is een dergelijk sportevenement. Het schept een uitgelezen mogelijkheid om te laten zien wat ons land (en vanzelfsprekend ook België) te bieden heeft aan een groot en internationaal publiek. Om die Holland-promotie te realiseren moet het EK een publieksvriendelijk, feestelijk en veilig evenement worden, waarbij alle bezoekers gastvrij tegemoet worden getreden.

Tijdens het EK2000 is Nederland niet alleen gastland voor de supporters van de deelnemende landenteams. Ook dient het gastheerschap te worden ingevuld ten opzichte van andere groepen. Het EK2000 moet tevens een feest worden voor toeristen die niet voor het voetbal-evenement naar Nederland komen en voor de niet-voetballiefhebbers in eigen land. Ten slotte verdient de gastvrijheid ten opzichte van de vertegenwoordigers van de media bijzondere aandacht. Uiteindelijk bepalen zij in sterke mate het beeld van Nederland als gastland.

Het realiseren van een publieksvriendelijk en feestelijk EK2000 is een complexe opgave. Ten eerste vindt het toernooi plaats op een beperkt grondgebied en bevinden de deelnemende landen zich dicht bij het toernooiland dan tijdens het WK te Frankrijk. Grote aantallen bezoekers en omvangrijkere vervoersstromen zijn te verwachten. Ten tweede zal deze forse toestroom van bezoekers plaatsvinden in een periode die toeristisch gezien tot de drukste van het jaar behoort. Ten derde vraagt de unieke binationale organisatie om extra overleg en afstemming. Ten vierde zijn bij het toernooi vele organisaties en instanties betrokken, waarbij sprake kan zijn van conflicterende belangen. Ten vijfde moet rekening worden gehouden met een aantal niet-beïnvloedbare factoren. Voetbalvandalen kunnen ook met kleine aantallen plaatselijk de sfeer verpesten en internationaal de beeldvorming beïnvloeden. De gastvrijheid die wij bieden, impliceert dat de supporters zich als gasten moeten gedragen. Waar dit niet het geval is, zal onze gastvrijheid jegens de overige gasten gestalte krijgen door het corrigeren van hen die zich misdragen.

Verantwoordelijkheden

Bij de invulling van het gastheerschap is sprake van een meervoudige verantwoordelijkheid. Het zwaartepunt in de verantwoordelijkheids-verdeling ligt bij de Stichting Euro 2000 en de speelsteden. De UEFA, de nationale voetbalbonden en de door hen opgerichte Stichting Euro 2000 zijn verantwoordelijk voor het organiseren van het toernooi. De gemeentelijke overheden spelen een essentiële rol inzake orde en veiligheid, verblijf en toerisme, logistiek en vervoer, flankerende evenementen en de promotie op lokaal niveau. Gezien de speelstad-overstijgende uitstraling en gevolgen van het EK2000 zal de rijksoverheid een aanvullend beleid voeren.

Hoewel de coördinerende verantwoordelijkheid voor het gastheerschap op rijksniveau in eerste aanleg bij de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport ligt, zal daaraan invulling worden gegeven in nauwe samenwerking met de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (coördinerend met betrekking tot alle aspecten van het EK2000 naast de eigen verantwoordelijkheid voor handhaving van de openbare orde en veiligheid), de minister van Justitie (verantwoordelijk voor toelatings- en uitzettingsbeleid en strafrechtelijke handhaving), de minister van Verkeer en Waterstaat (verantwoordelijk voor het verkeers- en vervoersbeleid) en de staatssecretaris van Economische Zaken (in verband met diens verantwoordelijkheden op het gebied van toerisme en Holland-promotie).

Betekenis en reikwijdte van het gastheerschap

Zoals de staatssecretaris van VWS in de nota «Kansen voor Topsport» heeft aangegeven, wil het kabinet sportbonden stimuleren belangrijke internationale sportevenementen naar Nederland te halen. Inzicht in de invulling van «goed gastheerschap» in het kader van het EK 2000 kan waardevol zijn voor de organisatie van toekomstige, grootschalige sportevenementen.

Hoofddoelstelling

Hoofddoelstelling van het rijksbeleid gericht op «goed gastheerschap» is om een gastvrije organisatie van – in dit geval – het EK2000 te bevorderen zodat het kan uitgroeien tot een feestelijk en publieksvriendelijk evenement dat voor Holland-promotie zorg draagt.

Subdoelstellingen

Om deze hoofddoelstelling te realiseren, zullen wij beleidsinspanningen aanmoedigen en ondersteunen die zijn gericht op het bevorderen van:

1. Maatschappelijke support
2. Een respectvolle, individuele benadering van supporters
3. Een ongedwongen, ontspannen sfeer waarbinnen de veiligheid is gegarandeerd
4. Adequate dienstverlening
5. Adequate informatievoorziening

Beleidsinspanningen gericht op deze vijf subdoelstellingen zullen wij aanmoedigen en ondersteunen door het gezamenlijk ontwikkelen van (plannen van) aanpak, het faciliteren van activiteiten in de speelsteden, het leggen van verbindingen tussen de betrokken partijen en het helpen oplossen van knelpunten.

ad 1. Maatschappelijke support

Goed gastheerschap is bovenal afhankelijk van maatschappelijke support. De inzet en betrokkenheid van Nederlandse burgers is onontbeerlijk om supporters gastvrij te onthalen.

Voor het mobiliseren van maatschappelijke support hebben de KNVB en de speelsteden al vergevorderde plannen. Met het oog op het EK2000 is de KNVB de campagne «100% Oranje» begonnen. Deze campagne vindt plaats door de aankleding van de stadions, eigen uitgaven, inschakeling van mediapartners en een collectieve campagne met sponsors. De speelsteden zullen naar verwachting, veelal in samenwerking met de lokale media, verschillende plannen ontwikkelen om maatschappelijke support te mobiliseren. Amsterdam, Arnhem, Eindhoven en Rotterdam betrekken wijk- en buurtorganisaties bij de stadsaankleding. Ook stimuleren zij burgers om zelf gastvrije initiatieven te nemen, plannen in te dienen en om als gastheren en gastvrouwen een rol te vervullen.

In samenwerking met de VNG zal worden nagegaan in hoeverre een dergelijk beleid ook buiten de speelsteden tot ontwikkeling komt. Daarbij denken wij met name aan gemeenten met een grote aantrekkingskracht op supporters, zoals de kustplaatsen en de verblijfplaatsen van de landenteams. Daarbij willen wij bovendien bevorderen dat er een goed evenwicht wordt bereikt tussen de aandacht voor Oranje en de andere deelnemende landen. In verband met goed gastheerschap is het van belang dat Nederland niet op georganiseerde wijze volledig oranje wordt gekleurd, maar dat er tevens op centrale locaties (rond stations, pleinen, hoofdroutes en stadions) aandacht wordt gegeven aan de kleuren van de deelnemende landen. Zodoende kan worden bevorderd dat de supporters van de diverse deelnemende landenteams zich tijdens het EK2000 in ons land direct thuis voelen. Bovendien kan daarmee worden bevorderd dat het feestelijke karakter van het toernooi gehandhaafd blijft wanneer Nederland onverhoopt in een vroeg stadium wordt uitgeschakeld.

ad 2. Een respectvolle, individuele benadering van supporters

Mede met behulp van de Nederlandse bevolking zullen supporters eerder als individu dan als groep moeten worden benaderd en aangesproken. Een respectvolle, individuele benadering van supporters zal tijdens het EK2000 voorop staan.

De Stichting Euro 2000 en de speelsteden doen aan deze benadering recht in onder meer het ticketbeleid, stewardingbeleid, informatievoorzieningsbeleid en het verblijfsaccommodatiebeleid.

Het rijksbeleid sluit hierop aan. Zo wordt in het Bejegeningsprofiel Politie uitgegaan van een respectvolle, individuele benadering van supporters. Op basis van de opgestelde beleids- en tolerantiegrenzen is vastgesteld hoe de politie om zal gaan met (en eventueel op zal treden tegen) supporters. De betrokken politiefunctionarissen worden over dit bejegeningsprofiel geïnstrueerd.

Om een respectvolle, individuele benadering van supporters verder te bevorderen, wordt een fancoaching project ontwikkeld. Dit project is erop gericht om op basis van een actieve participatie van supportersorganisaties, de KNVB, de speelsteden en de Stichting Sport, Tolerantie en Fair Play, tot een zo goed mogelijke begeleiding en voorlichting van supporters te komen. Fancoaching richt zich met nadruk niet op de zogenoemde hooligans en evenmin op de echte voetballiefhebber. Wel hebben wij de groep supporters op het oog die zich in de regel acceptabel gedraagt, maar ook snel geneigd is met hooligans mee te doen. Binnenkort willen wij een startbijeenkomst organiseren met verantwoordelijke partijen, zoals binnen- en buitenlandse fancoaching-organisaties, voetbalbonden en politie.

Ook in onze beleidsbenadering gericht op met name een adequate dienstverlening en informatievoorziening (zie ad 4 en ad 5) vormt een respectvolle, individuele benadering van supporters het uitgangspunt.

ad 3. Een ongedwongen, ontspannen sfeer waarbinnen de veiligheid is gegarandeerd

Onderdeel van goed gastheerschap is dat er tijdens het toernooi een ongedwongen, ontspannen sfeer wordt nagestreefd, waarbij de veiligheid en openbare orde schijnbaar moeiteloos en als vanzelfsprekend worden gehandhaafd, zonder dat het politieke apparaat opzichtig en dominant aanwezig is. Deze sfeer zal worden bevorderd door de organisatie van allerlei activiteiten en evenementen die het toernooi opluisteren. Het EK te Engeland en WK te Frankrijk hebben aangetoond dat niet alleen hierdoor een groot feest kan ontstaan, maar ook dat hiervan een preventieve werking kan uitgaan.

Binnen de voetbalstadions zullen Stichting Euro 2000 en de stadion-directies zorg dragen voor een feestelijke aankleding van de stadions, voor stands, winkeltjes, muziekbands en dergelijke. Buiten de stadions hebben de gemeentelijke overheden in de speelsteden reeds vergaande plannen voor stadsactiviteiten en publieksevenementen. Hoewel deze plannen per speelstad verschillen, kan worden geconstateerd dat het beoogde programma – zeker tijdens wedstrijddagen – uitgaat van overwegend kleinschalige evenementen en diverse grootschalige evenementen op niet-wedstrijddagen. Deze evenementen bestrijken een breed terrein en kunnen ook voor de niet-voetballiefhebber aantrekkelijk zijn.

Vanuit onze coördinerende verantwoordelijkheid hebben wij in samenwerking met het Nederlands Bureau voor Toerisme (NBT) de aanleg van een database bevorderd, waarin alle evenementen met een internationale uitstraling, met een bovenlokaal belang en (in de speelsteden) met een louter lokale betekenis worden opgenomen. Deze database kan voor verschillende doeleinden worden gebruikt. Alle overheden kunnen op elk tijdstip een uitdraai opvragen bij het NBT. Dit is met name relevant voor organisaties of gemeenten die zelf een evenement willen gaan organiseren (afstemming/planning). De media kunnen de informatie gebruiken om te communiceren over wat er te doen is ten tijde van het EK (werving/promotie). De supporters kunnen via de VVV's informatie krijgen over de evenementen tijdens hun verblijf.

Door het organiseren van zogenaamde «crowd-control»-evenementen kan een bijdrage geleverd worden aan de handhaving van de openbare orde en veiligheid. Indien wenselijk kunnen door middel van deze evenementen de supportersgroepen van elkaar gescheiden blijven. Het gaat hierbij zowel om opvang van supportersgroepen die geen ticket voor de wedstrijd hebben als om opvang van supporters vóór aanvang van een wedstrijd. Te denken valt onder andere aan het vertonen van de wedstrijd op een groot videoscherm, entertainment en muziek.

Op dit moment is nog onduidelijk op welke manier de «crowd-control» evenementen invulling krijgen. De speelsteden en Stichting Euro 2000 spelen hierbij een belangrijke rol.

Dan zal ook invulling kunnen worden gegeven aan de eventuele bijdrage van de rijksoverheid met betrekking tot deze evenementen. De komende maanden en zeker na de loting vindt concretisering plaats.

DE KNVB en de speelsteden zijn volop bezig, in navolging van het zgn. citefoot model in Frankrijk tijdens het WK'98, straat- respectievelijk pleinvootbaltoernooien te ontwikkelen, waarbij tevens sociale, educatieve en culturele aspecten betrokken worden.

Van belang is dat de diverse plannen om het feestelijke karakter van het EK2000 te bevorderen, worden uitgewerkt en gerealiseerd. Wij zullen daarbij een coördinerende rol vervullen, zodat van een goede afstemming en zoveel mogelijk integrale aanpak sprake is. Tevens zullen wij aanmoedigen dat de beoogde ongedwongen en ontspannen sfeer zich tot buiten de speelsteden uitstrekt, waarbij de belangen van zowel de supporters als de toeristen en de niet-voetballiefhebbers in het oog worden gehouden.

ad 4. Adequate dienstverlening

In het licht van «goed gastheerschap» is een adequate dienstverlening van groot belang. Supporters moeten tijdens het EK2000 direct het gevoel krijgen welkom te zijn. Dit kan worden bevorderd door verscheidene diensten en een goede service te bieden. Nederland moet de gasten voldoende verblijfsaccommodaties kunnen bieden, voor uiteenlopende doelgroepen. Daarnaast mogen buitenlandse supporters een goed functionerend, laagdrempelig en inzichtelijk vervoerssysteem verwachten.

Met het oog op het mobiliteitsvraagstuk is een eerste document mobiliteit EK2000 opgesteld. Hierin staat de vraag centraal welk instrumentarium kan worden ingezet om bij voorkeur te komen tot zoveel mogelijk collectief vervoer in samenhang met een toegangsbewijs. Onlangs is in de Bestuurlijke Regie Groep (BRG) dit plan op hoofdlijnen geaccordeerd. Een aantal andere knelpunten is eveneens geduïd. Die knelpunten bevinden zich op het terrein van de capaciteit van de vliegvelden in relatie tot de wedstrijdtijden, de bewegwijzering op de snelwegen en de financiering van eerder genoemd vervoersbewijs. Onder leiding van de Minister van

Verkeer & Waterstaat wordt momenteel naar oplossingen voor deze knelpunten gezocht, met als uitgangspunt de realisatie van een veilig en zoveel mogelijk collectief vervoersaanbod. Na de loting op 12 december a.s. zal een meer uitgewerkt plan van aanpak gepresenteerd kunnen worden, omdat dan een geconcretiseerde analyse van supportersvervoersstromen mogelijk wordt en inzicht zal kunnen worden verworven in feitelijke arrangementen van vervoer en verblijf.

Voorafgaand aan de loting kunnen de knelpunten op het gebied van de verblijfsaccommodaties evenmin exact worden ingeschat. Niettemin is duidelijk dat het gebrek aan voldoende hotelcapaciteit een belangrijk knelpunt vormt, waaraan de speelsteden momenteel veel aandacht schenken. Zij bereiden zich met name voor op een mogelijk tekort aan low-budgetaccommodaties. Vanuit een regionale aanpak zijn met de VVV's reserveringssystemen opgezet. Op diverse lokaties zullen campings of bungalowparken worden ingericht. Tevens leeft het idee om ingerichte tenten en sporthallen tegen een gering bedrag als mogelijke verblijfplaats aan te bieden. Nagegaan wordt eveneens of hotelboten en/of cruiseschepen speciaal voor het EK2000 kunnen worden ingezet. Ten slotte zijn enkele particuliere initiatieven via m.n. de kerken genomen om supporters onderdak te bieden door middel van «bed and breakfast». Na de loting zal beter ingeschat kunnen worden in hoeverre deze initiatieven afdoende zijn. Wij zullen met de speelsteden blijven proberen om eventueel aanvullende creatieve oplossingen te bedenken voor een mogelijk tekort aan accommodaties.

De dienstverlening aan supporters in en rond de stadions zal worden ondersteund door de inzet van stewards. Vanwege het succes van stewarding tijdens het EK te Engeland en het WK te Frankrijk zal deze stewarding bijzondere aandacht krijgen. Zoals wij Uw Kamer in de brief van 10 mei jl. berichtten, is met de Stichting Euro 2000 overeenstemming bereikt over het aantal in te zetten stewards en de aan hen te stellen kwalitatieve eisen. De taken van de stewards betreffen serviceverlening, gedragsbeïnvloeding, toezicht en ondersteuning bij de handhaving van orde en veiligheid.

Ook medisch beleid maakt deel uit van een adequate dienstverlening. Onze rol zal met name de coördinatie hierin betreffen. Inmiddels zijn een drietal commissies ingericht. De Medische Commissie van de Stichting Euro 2000 inventariseert de diverse reguliere afspraken van speelsteden en stadions en adviseert de directie van de Stichting Euro 2000 hierover. De Werkgroep Coördinatie Geneeskundige Aangelegenheden, waarin vertegenwoordigd de GGD's van de speelsteden, de Stichting Euro 2000 en het ministerie van VWS, richt zich met name op de medische (EHBO)voorzieningen in de stadions, de speelsteden en de gaststeden met oefenaccommodaties. Voorts is er een Werkgroep Infectiebestrijding EK2000 in het leven geroepen.

Voor het realiseren van een adequate dienstverlening kan na de loting met name op het gebied van vervoer en verblijf aanvullende besluitvorming worden verwacht, zowel op het niveau van de speelsteden als op rijksniveau.

ad 5. Adequate informatievoorziening

Om van het EK2000 een publieksvriendelijk toernooi te maken, is een adequate informatievoorziening van groot belang. De supporters moeten kunnen rekenen op voldoende informatie over de vervoers- en verblijfsmogelijkheden, de gedragsregels, het vermaak en vertier, het eten en drinken, enzovoort.

Bij deze informatieverstrekking zijn zowel de Stichting Euro 2000, de speelsteden als de rijksoverheid betrokken. De Stichting Euro 2000 zorgt in samenwerking met ISL Marketing AG onder meer voor informatie over de kaartverkoop en de stadions, een infodesk op de vliegvelden en helpdesks rond de stadions. De speelsteden hebben een gezamenlijke brochure uitgebracht met toeristische informatie over de acht speelsteden. Zij voeren daarnaast elk hun eigen mediabeleid en zorgen naar eigen inzicht voor informatieoverdracht via brochures, informatieposten, bewegwijzering en dergelijke.

Voor de coördinatie van deze communicatie-uitingen en de Holland-promotie in bredere zin ligt er tevens een verantwoordelijkheid bij het Rijk. Deze betreft het stimuleren van uniformiteit in de interne en externe communicatie (plattegronden, welkomstborden, bewegwijzering e.d.). Zoals wij Uw Kamer in de brief van 18 november 1998 berichtten, is inmiddels afgesproken dat een informatiefolder zal worden meegezonden aan de kopers van de toegangskaarten. Daarnaast zullen de autoriteiten in de verschillende landen worden verzocht hun publiek overeenkomstig te informeren, waarbij onder andere gebruik zal worden gemaakt van de Nederlandse ambassades in die landen. Voorts gaan wij in het kader van de Holland-promotie na op welke andere manieren supporters algemene informatie zullen kunnen ontvangen over ons land, onze mogelijkheden, gewoonten en regels en wetten.

Het mediabeleid dat in verband met het EK2000 zal worden ontwikkeld, zal rekening houden met de mogelijkheid om supporters te informeren en de beeldvorming rond het toernooi te beïnvloeden. De pers zal open worden benaderd en worden voorzien van ruimte, communicatiemiddelen, toegangsfaciliteiten en adequate informatie.

Afsluiting

De voorbereidingen voor de invulling van het gastheerschap tijdens het EK2000 liggen goed op schema. In het huidige stadium van de voorbereidingen gaat het vooral om het gezamenlijk vaststellen van de contouren voor de te treffen voorzieningen en te organiseren activiteiten. De verdere concretisering van het beleid zal naar verwachting na de loting in een stroomversnelling terecht komen.

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
A. M. Vliegenthart

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
A. Peper